

Piotr Drzewiecki

„Ks. Stefan Wyszyński jako
dziennikarz i redaktor (1924–1946)”,
Małgorzata Laskowska, Toruń 2011 :
[recenzja]

Łódzkie Studia Teologiczne 20, 366-367

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

nicoz dobre, ale w pewnych kwestiach także negatywne skutki doświadczenia Medjugorje mogą być dostrzegalne dopiero po latach.

W książce widzimy wielkie serce i pasję autora, spotkania z wizjonerami, osobiste doświadczenie pielgrzyma (14). Autor potrafi docenić wkład i pomoc innych osób w powstanie pracy. Jest tutaj obecna odwaga zmierzenia się z jednym z trudnych i kontrowersyjnych tematów współczesnego chrześcijańskiego życia i myślenia. Ale równocześnie widzimy umiejętne stosowanie przez autora odpowiednich metod badawczych i właściwe posługiwanie się źródłami.

Przypomnienie prostego przekazu z Medjugorje może być pomocne każdemu chrześcijaninowi. Maryja jako miłująca Matka odpowiada na znaki czasu (270). Zwraca się do współczesnego człowieka, który przestał się modlić, zaufał sobie, pogubił się, utracił skarb wiary. Matka prowadzi do Syna. Zachęca do modlitwy serca, przygotowania do Eucharystii, zapomnianego dzisiaj postu, do pokuty, pokory.

Praca jest doktorem obronionym na Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie.

ks. Grzegorz Bachanek

Małgorzata Laskowska, *Ks. Stefan Wyszyński jako dziennikarz i redaktor (1924–1946)*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2011, ss. 338.

Kapłan – dziennikarz, to zestawienie ma współcześnie licznych krytyków. Słyszymy o „mieszaniu się” Kościoła do życia publicznego, a zwłaszcza do polityki. O tym, że domeną kapłana powinny pozostać ambony, w każdym razie są nimi środki społecznego przekazu. Przykładem mogą być tutaj doświadczenia medialne o. Tadeusza Rydzyka czy ks. Marka Gancarczyka. Tymczasem – wedle nauczania Kościoła – kapłani mają obowiązek zabierania głosu w mediach (tradycyjnych i nowych), prezentowania w nich katolickiego spojrzenia na wybrane problemy. Przypomniał o tym papież Benedykt XVI w 2010 r., w skierowanym do kapłanów Orędziu na Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu: „świat cyfrowy [...] otwiera wielkie perspektywy i aktualizacje dla Pawłowego wezwania: *Biada mi, gdybym nie głosił Ewangelii!* (1 Kor 9, 16). Toteż wraz z ich rozpowszechnieniem odpowiedzialność za głoszenie nie tylko wzrasta, ale staje się coraz pilniejsza i wymaga bardziej uzasadnionego i skuteczniejszego zaangażowania [...] Któż lepiej od męża Bożego może rozwinąć i wprowadzić w życie, dzięki swym kompetencjom w zakresie nowych środków cyfrowych, duszpasterstwo, które uczyni żywym i aktualnym Boga w dzisiejszej rzeczywistości i ukaze religijną mądrość przeszłości jako bogactwo, z którego należy czerpać, aby godnie przeżywać dzień dzisiejszy i w sposób właściwy budować przyszłość?”¹.

W Polsce międzywojennej mieliśmy wielu wybitnych kapłanów – dziennikarzy o wyraźnych poglądach, odważnych i zaangażowanych wypowiedziach, celnych spostrzeżeniach i konstruktywnych rozwiązaniach trudnych kwestii społecznych i politycznych. To pewien wzorzec współczesnej działalności duchownych publicystów. Dość wspomnieć o św. Maksymilianie Marii Kolbom, „geniuszu mediów katolickich II Rzeczypospolitej” (porównanie dr Grzegorza Łęcickiego). Takim kapłanem był bł. Ignacy Kłopotowski, którego analizę twórczości dziennikarskiej przedstawił w swojej monografii ks. dr Andrzej Adamski, dyrektor Instytutu Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie². Publikacja dr Małgorzaty Laskowskiej to kolejna rozprawa powstała w środowisku naukowym IEMiD UKSW, ukazująca fenomen kapłana – dziennikarza. Książka Wyszyński był zaangażowany w pracę kilku redakcji czasopism regional-

¹ Benedykt XVI, Orędzie na XLIV Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu *Kapłan i duszpasterstwo w świecie cyfrowym: nowe media w służbie Słowa*, 2010.

² A. Adamski, *Kapłan i dziennikarz. Błogosławiony ks. Ignacy Kłopotowski*, Warszawa: Wyd. Sióstr Loretanek 2008.

nych i katolickich, m.in. był redaktorem wydawanego przez diecezję włocławską „Słowa Kujawskiego”. To dotąd mało znany odcinek jego życia. Dotąd koncentrowaliśmy się głównie na jego okresie prymasowskim, na apologii polskiego Kościoła przed komunizmem. Teraz przyszedł czas także na inne publikacje, m.in. dokumentujące pracę duszpasterską ks. Wyszyńskiego od czasu święceń kapłańskich w 1924 r. do otrzymania sakry biskupiej i powołaniu na urząd ordynariusza diecezji lubelskiej w 1946 r.

Przed rozpoczęciem prac badawczych Małgorzata Laskowska wysłała list do osób związanych z prymasem Wyszyńskim, do jego przyjaciół, współpracowników, badaczy. *Na marginesie: to cenna wskazówka metodologiczna dla osób podejmujących podobną pracę badawczą, magistrantów, doktorantów...* Zapytała w nim: Czy można określić ks. Wyszyńskiego jako dziennikarza? Jak należy rozumieć tę jego działalność? Zgromadziła wiele inspirujących wypowiedzi, m.in. ks. prof. Czesława Bartnika, prof. Karola Klauzy, prof. Walerego Pisarka czy ks. Adama Bonieckiego. Stanowią one aneks publikacji.

W publikacji Małgorzata Laskowska prezentuje najpierw kontekst pracy publicystycznej ks. Wyszyńskiego (tło epoki, doświadczenie osobiste, wychowanie), potem analizuje podejmowaną przez niego problematykę, którą dzieli na społeczno-polityczną i moralną. W dalszej części omawia jego poglądy na temat wykorzystania mediów w ewangelizacji, zagadnienia związane z wychowawczym i antywychowawczym wpływem mediów, co czyni jej pracę bardzo aktualną i ważną również z perspektywy współczesnej teologii mediów i chrześcijańskiej edukacji medialnej.

Szerokie spektrum tematów podejmowanych przez ks. Wyszyńskiego ukazuje dobrze opracowana bibliografia jego publikacji dziennikarskich. Kilka wybranych i wymownych tytułów oddaje różnorodność tematów, które podejmował: *Rozwód a życie narodu, Ucieczka przed życiem. Samobójstwa, O szkołę dla nieletnich pracowników, Gdzie przyczyna. Katastrofy kolejowe, O kierunkach wychowania, Patryniactwo czy zaślepienie* itp. Wiele z tych tytułów nadal jest aktualnych.

Publikacja ma duże walory naukowe i dydaktyczne. To rzetelna kwerenda i sumienna analiza dziennikarskiej twórczości ks. Wyszyńskiego. Mam nadzieję, że sięgną po nią wszyscy, którym bliska jest postać Prymasa Tysiąclecia, studenci dziennikarstwa, dziennikarze, a przede wszystkim kapłani, którzy poszukują nowych dróg głoszenia Ewangelii.

Piotr Drzewiecki

Relacje rodzinne i społeczne w kulturze środkowoeuropejskiej i chińskiej, pod red. Dariusza Kroka, Dariusza Klejnowskiego-Różyckiego, RWUO Opole 2011, ss. 274.

Institut Nauk o Rodzinie na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego opublikował w serii *Człowiek – Rodzina – Społeczeństwo* pracę zbiorową *Relacje rodzinne i społeczne w kulturze środkowoeuropejskiej i chińskiej*, pod red. Dariusza Kroka i Dariusza Klejnowskiego-Różyckiego.

Można założyć, iż istotną przyczyną zauważenia podjętego problemu i powstania tej publikacji jest fundamentalna zasada wszelkiej egzystencji, która już dla starożytnych myślicieli stanowiła osnowę świata. Mianowicie – wszystko, co bytuje, podlega nieustannemu ruchowi, przemianom, ciągłej dynamice rozwoju. Owe przemiany dotyczą wszelkich wymiarów i płaszczyzn życia zarówno w perspektywie indywidualnej, jednostkowej, lokalnej, jak też w przestrzeni globalnej, światowej. Obok wielu istotnych i zasadniczych spraw świata i ludzi, które niewątpliwie w sposób zasadniczy wpływają na człowieka i stoją u podłoża konstytuowania się jego osobowości i charakteru są relacje rodzinne i społeczne. Są one jednym z najistotniejszych aspektów ludzkiego życia i dotyczą, bez wyjątku, wszystkich kultur świata. To właśnie kultura jest istotnym czynnikiem, który wpływa na charakter relacji rodzinnych i społecznych. Jako duchowe i materialne dziedzictwo dorobku